

huc bene sedacte supersedeatur ad presens. Uerum scribatur duche et consilia- 5
rijs Crete presentibus et committatur etiam consiliarijs nunc ituris quod super
predictis omnibus et singulis ipsi quinque simul esse conferre et examinare de-
beant et suum nobis consilium super eis per predictos consiliarios in scriptis
amittere debeant informantes se nichil dicti consiliarij de consilio et opinionibus 10
duche et consiliariorum remanentium super premissis. Et infra unum mensem
tunc proximum subsequentem postquam applicuerunt Venecijs consiliarij supra-
dicti et habitum fuerit consilium aliorum, teneantur dominus, consiliarij et capita
uenire ad consilium Rogatorum cum consilio et opinionibus predictorum, in quo
consilio uocentur dicti consiliarij et sapientes qui nunc sunt, ubi tunc fiet et ter-
minabitur, sicut uidebitur. 15

20

Fo 76r N° 653. Ἐκλέγονται πέντε σοφοὶ πρὸς μελέτην τῆς καταστάσεως ἐν Κρήτῃ καὶ τῆς ἀλληλογραφίας
τοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει πρεσβευτοῦ Πέτρου Ντὰ Κανάλη.

Ἐξελέγησαν :

Σὲρ Μάρκος Λορεδᾶνος ἐπίτροπος, Σὲρ Μᾶρκος Ἰουστινιάνης ἐπίτροπος,
Σὲρ Φράγκος Κουϊρῖνος Σὲρ Νικόλαος Γραδόνικος υἱὸς τοῦ Δόγη,
Σὲρ Μάρκος Ρουτζίνης. 1342, Αὐγούστου 24.

21

Μέτρα κατὰ τῆς ἐπαναστάσεως 1342.

Κώστα Καποκαλύβη καὶ τῶν υἱῶν του Μιχαήλ καὶ Ἐμμανουήλ.

- 1ον Ἐκλέγονται τρεῖς προνοηταί, οἱ ὅποιοι ὀφείλουσι νὰ ἀναχωρήσωσιν ἀμέσως διὰ τῶν κατέργων
Κύπρου εἰς Κρήτην καὶ νὰ εἰρηνεύσωσιν αὐτὴν διὰ παντὸς τρόπου κατὰ τὴν κρίσιν των.
- 2ον Οἱ ἐν λόγῳ προνοηταὶ δύνανται νὰ ληφθῶσιν ἐξ ὅλων τῶν Βενετοκρατουμένων μερῶν, πλὴν τῶν
καπετάνων τοῦ στόλου καὶ τῶν ὑπηρετούντων ἐν θαλασσίᾳ ὑπηρεσία. Καθορισμὸς μισθοῦ των.
- 3ον Ὅδηγαὶ διὰ τοὺς ἐκλεγισομένους τρεῖς προνοητάς.
- 4ον Περὶ τῆς τιμωρίας τῶν ἐπαναστατῶν.
- 5ον Δύνανται οἱ ἐν λόγῳ προνοηταὶ νὰ ζητῶσιν ἐνισχύσεις παρὰ τῶν καστελλάνων Μεθώνης καὶ
Κορώνης.
- 6ον Περὶ χρησιμοποίησεως, πρὸς καταστολὴν τῆς ἐπαναστάσεως, τοῦ ἐπανερχομένου ἐκ Κύπρου στόλου.
- 7ον Περὶ τῶν ἀποσταλισσομένων ὅπλων κατόπιν αἰτήσεως τοῦ δουκὸς καὶ τῶν συμβούλων,

Ἦτοι Θωράκων	200	Ἄγκύστρων	300
Περιτραχηλίων σιδηρῶν	200	Βελῶν	10.000
Βαλλιστηρίων (arbalette)	300	Ἀσπίδων	400

κατόπιν αἰτήσεως τοῦ ρέκτορος Ρεθύμνης :

Βαλλιστηρίων 70 μετ' ἀγκύστρου καὶ τῶν ἀναλόγων λογχῶν

Θωράκων 70 μετ' ἰσαρίθμων ἀσπίδων.
- 8ον Ἀποστέλλονται οἱ ζητηθέντες ὀπλοφόροι, ἤτοι βαλλιστάριοι 200.

- 9^{ον} Ὡς πρὸς τὰ αἰτούμενα χρήματα, ἀποστέλλονται διὰ τῶν προνοητῶν δουκάτα 5.000 εἰς κέρματα. Δύνανται δὲ οἱ προνοηταὶ νὰ προμηθεύωνται χρήματα διὰ δανείου συνομολογουμένου ὑπὸ τῆς κοινότητος.
- 10^{ον} Ὡς πρὸς τὸν αἰτούμενον σῖτον, δύνανται νὰ λάβωσιν ἐκ Σικελίας ἢ ἐξ Ἀπουλίας μέχρι 20.000 σταρά, ἐὰν δὲν ἐπαρκῇ ὁ σῖτος, τὸν ὅποιον ἤθελον προμηθευθῇ ναυλώνοντες πλοῖα Βενετῶν, ὅθεν δήποτε, παρὰ τὰς διαταγὰς, αἱ ὁποῖαι ἐδόθησαν περὶ συγκεντρώσεως σίτου διὰ τὴν Κρήτην.
- 11^{ον} Οἱ προνοηταὶ ὀφείλουσι μετὰ τὴν καλὴν ἔκβασιν τῶν ἐνεργειῶν πρὸς καταστολὴν τῆς ἐπαναστάσεως νὰ ἐπανέλθωσιν εἰς Βενετίαν.
- 12^{ον} Πρὸς μετάβασιν τῶν ἐκλεγέντων προνοητῶν εἰς Κρήτην νὰ ἀναβληθῇ τὸ ταξείδιον τῶν κατέρ-γων Κύπρου μέχρι τῆς προσεχοῦς Τετάρτης.

Pro rebellione 1342.

F^o 76to N° 654. Millesimo trecentesimo XLII. Indicione X, die XXV mensis Augusti.

Intellectis ad plenum litteris missis per ducham Crete et eius consilium et alios rectores insule nostre Crete, de nouitatibus exortis in insula occasione rebellionis Coste Capsocaliui et Michaelis et Hemanuelis filiorum ipsius proditorum et rebellium nostri dominij. Consideratis mature omnibus et singulis contentis in ipsis litteris et condicione negociorum que ut audistis nimis accensa esse uidentur. Consulunt Sapientes pro bono et utili agendorum.

N° 655. Capta. Quod in Christi nomine et gloriose Marie Matris eius et beati Marci Apostoli et euangeliste protectoris nostri, ad quorum honorem et laudem cuncta negocia nostra procedunt. Elligantur tres solempnes prouisoires qui cum galeis presentibus Cipri ire debeant ad partes Crete occasione nouitatum istarum. Quibus committatur quod in bona fortuna ire debeant ad partes Candide et ibi recipere informacionem a ducha, consiliarijs et alijs a quibus melius poterunt de facto nouitatum rebellionis istius. Et quod per omnem modum et uiam quibus melius poterunt, prouideant, procurent et studeant quod dicte nouitates sopiantur et quietentur cum honore nostro et confusione et exterminio rebellium predictorum, ortando, animando et disponendo nostros fideles deinde ad ipsum negocium secundum quod uiderint conuenire ut ipsum factum ad finem laudabilem producat et ut insula talibus proditoribus expurgata remaneat in statu pacifico et tranquillo. Pro quibus omnibus et singulis negocijs et ipsorum quolibet et dependentibus aut occurentibus aut que dependere occurrere uel spectare possent occasione ipsarum nouitatum et rebellionis ipsi nostri prouisoires per maiorem partem eorum habeant plenam libertatem, arbitrium et omni modum potestatem faciendi, ordinandi, committendi, prouidendi, tractandi, deliberandi expendendi, pacissendi, affranchandi et parcendi in omni casu secundum quod eis uel maiori parti eorum uidebitur et placebit et secundum quod rerum condicio postulabit habentes semper respectum ad honorem nostrum et conseruatio-

nem et statum pacificum insule memorate. Uerum in iusticia facienda si qua occurent fienda in personis remaneat regimini duche et consiliarijs.

Nº 656. Altera pars fuit ser Marci Justiniano quinti sapientis. Quod prouiso- 30
res mitterentur per modum predictum, uerum in negocijs occurrentibus occa-
sione istarum nouitatum, uolebat quod dicti prouiso-
res Candide deberent communicare et conferre cum ducha et consiliarijs uel cum
parte ipsorum qui essent in terra et illud quod per maiorem partem istorum es-
set diffinitum deberet fieri et compleri. 35

38 de non o—non sincere 4.

Nº 657. Et ut dicti prouiso-
res elligantur talles qualles requirunt negocia et
quod terra in hoc habet intencionem suam possunt dicti prouiso-
res accipi de
omni loco unde possunt accipi XII regimina, non possendo accipere capitaneum
armatarum et homines qui non essent in terra et debeant elligi per tres manus 40
una uidelicet per dominum, consiliarium et capitaneum et alie due per duas ma-
nus ellectorum in maiori consilio qui omnes ellecti debeant in dicto consilio ap-
probari ad unum ad unum et illi tres qui habuerint plures ballotas de sic habendo
maiorem partem consilij sint firmi. Et si nullus transiret uel non omnes transi-
rent, debeat fieri ellectio iterato de defficientibus et approbare per modum pre- 45
dictum. Et habeant dicti prouiso-
res pro eorum salario libras IIII centum in qua-
tuor mensibus pro quolibet et ab inde in antea libras L pro quolibet in mense et
in ratione mensis. Et debeant habere et tenere IIII domicellos pro quolibet, unum
notarium, unum expensatorem et unum chochum inter omnes. Et possint ex-
pendere ducatos unum pro quolibet in die et grossos sex pro notario inter omnes 50
in expensis oris solummodo. Et non possint dicti prouiso-
res refutare sub pena
librarum CC et teneantur respondere die qua fuerunt electi per diem.

Fº 77º Nº 658. Capta. Quod dicti prouiso-
res de quanto erunt simul debeant habitare
omnes in simul saluo pro euidenti occasione infirmitatis sue. Et si aliquis ipso-
rum alia causa non habitauerit cum socijs perdat salarium et expensas de tanto 55
tempore quanto non habitaret cum socijs. Et non possint facere nec fieri facere
mercimonia in insula Crete donec fuerint in dicto seruicio, nec possint recipere
donum uel presens aliquo modo uel ingenio. Et insuper non possint comedere
cum aliquo pheudato deinde, nec aliquis pheudatus possit comedere cum eis in
ciuitate Candide. 60

Nº 659. Capta. Et scribatur duche et consiliarijs Crete ac rectoribus nostris
Canee et Rethimi quomodo receptis litteris suis de nouitatibus huiusmodi exinde
amaritudinem sensimus et dolorem considerantes potissime cum quanta benigni-
tate et gratia fideles nostros beniuolis fauoribus prosequamur eorum bonum

- 65 plusquam proprium procurantes a quibus in ueritate non mereremur taliter munerari. Set speramus in eo qui est summa prouisio et qui non permittit malignes recipere nutrimentum quod dicti infideles et rebelles nostri sine distancia temporis premium recipient sui delicti, ita quod pena et destructio ipsorum transibit alijs in exemplum. Et quod insula nostra eradicatis quibuslibet noxijs permanebit in statu pacifico et quieto cum honore nostro et bono nostrorum fidelium ac confusione et morte infidelium predictorum. Et ut hec melius et apcius fieri possint prouidimus illuc mittere nostros prouisores solempnes qui ad negocia ipsarum nouitatum solum impliciti habeant super occurrentibus ordinare prouidere tractare deliberare etc. ut honori nostro et bono negociorum uiderint conuenire.
- 70
- 75 Quibus prouisionibus dicti ducha, consiliarij et rectores dare debeant omne auxilium, consilium et fauorem secundum quod duxerint requirendum.

Nº 660. Capta. Possint etiam prouisores predicti si et quando eis uel maiori parti eorum uideretur mittere ad castellanos nostros Coroni et Mothoni pro succursu gentium et aliorum ut uiderint expedire, quibus mandetur quod ad omnem requisicionem ipsorum debeant eisdem succurrere secundum quod duxerint requirendum.

80

Nº 661. Capta. Quod pro suasionem nostrorum fidelium insule Crete hoc instanter requirentium ordinetur et mandetur capitaneo nostro Culfi quod presentem nostram armatam Cipri debeat sociare usque in Cretam et ibi si uidebitur omnibus prouisoribus concorditer neccessarium quod dictus capitaneus maneat ibi cum sua armata uel uadat per insulam in aliquem locum possint ipsum retinere per aliquos dies prouidendo tamen taliter quod ipse capitaneus possit ad tempus debitum esse cum sua armata pro sociando galeas Romanie et Cipri in suo reditu secundum usum. Et committatur prouisoribus nostris quod circa reditum galearum Cipri sifacta et nouitates insule essent in tali statu, quod deus nollit, quod necessario uidetur eis quod galee Culfi in toto uel parte, deberent uenire ad illas partes, debeant hoc notificare per suas litteras capitaneo nostro Culfi. Cui capitaneo mandetur quod sociatis ambabus armatis intra Culfum ut moris est debeat obseruare secundum quod dicti prouisores sibi duxerint ordinandum.

85

90

95

Nº 662. Capta. Ad factum uero armorum que petunt ducha et consilialij consulunt quod dicta arma secundum quod petunt mittantur eisdem computatis in hoc numero illis armis que pridie sibi miserunt patroni que nondum potuerunt applicuisse illuc. Et similiter mittantur arma petita per rectorem Rethimi.

100

Arma petita per ducham sunt coratie cc, collaria cc, balliste ccc, crochi ccc, ueretoni x mille, pauesia cccc.

Arma petita per rectorem Rethimi sunt balliste LXX furnite de crochis et tot falcatores quot erunt necessarij pro dictis ballistis et a LXX coracias et totidem pauesia.

Nº 663. Millesimo trecentesimo XLII, die XXV Augusti.

105

Capta. Super facto uero armigerorum quos petunt consulunt quod statim capta ista parte ponatur banchum et soldizentur cc boni ballistarij cum stipendio quod uidebitur domino, consiliario et capitaneo qui ballistarij mittantur in Cretam cum presentibus galeis Cipri de quibus et alijs dicti prouisoires possint ordinare et disponere secundum quod uiderint opportunum et debeant recipere dicti ballistarij soldum pro tribus mensibus.

110

Nº 664. Capta. Super facto uero pecunie requisite per ipsos consulunt sapientes quod pro expensis que occurrent fiende prouisoires nostri debeant ferre secum dehinc usque ad quantitatem v mille ducatorum in monetis. Et quod ultra hoc ipsi prouisoires habeant libertatem accipiendi per ullum modum qui sibi utilior apparebit pecuniam mutuo supra nostrum commune a quibuscumque personis et in illa quantitate, que sibi necessaria uidebitur et secundum quod requirit condicio agendorum et de hoc fiant eis patentes littere, quantum ad plenum fieri poterunt, habentes semper respectum ad aggrauandum nostrum commune de expensis quam minus poterunt.

115

120

Nº 665. Capta. Super facto uero frumenti quod petunt eis concedi posse extrahi de insula Sicilie uel de partibus Apulie usque ad quantitatem xx mille steriorum, respondeatur eis quod iam concesseramus eisdem quod possent naulizare nauigia nostrorum ubicumque possent et uellent non obstante aliquo ordine dato nauigijs pro recuperando frumentum pro insula. Et quod si dicta licencia non sufficit sibi concedimus eis secundum quod petunt.

125

Nº 666. Capta. Quod committatur istis nostris prouisoribus ituris quod si facta ut speramus recipient bonum finem debeant cum fuerint expediti Venecias remeare.

Nº 667. Capta. Quod occasione istorum prouisorum qui debent ire cum galeis predictis retineantur ipse galee usque ad diem mercurij proximi.

130

22

Οί ἐκλεγέντες σοφοὶ περὶ τῶν Κρητικῶν ὑποθέσεων νὰ μελετήσωσι τὰς ἐκ Κρήτης ἐπιστολὰς καὶ τὰς πρεσβείας Χάνδακος καὶ Χανίων. 1342, Αὐγούστου 25.

Fº 78r Nº 669. Millesimo trecentesimo LXII, die XXV Augusti.

1

Capt. Quod committatur sapientibus electis pro factis Crete quod examinent litteras que uenerunt de nouo de Creta, et ambaxatas Crete et Canee et possint

